

750-lecie kanonizacji św. Stanisława, Biskupa i Męczennika, Patrona Polski

Każda społeczność ludzka, a tym bardziej naród, ma swoje szczególne miejsca, w które na trwałe wpisał się skondensowany potencjał jej dziejów. W chrześcijaństwie takie miejsca nazywają się sanktuariami, gdyż w owej czasoprzestrzeni objawił się Bóg mocniej i wyraźniej. Na tych miejscach obficie i konkretniej rozlała się Jego łaska. Ale jest to jedna strona zagadnienia sanktuarium. Objawienie, aby było Boże, musi otrzymać ludzką odpowiedź. Wiara człowieka jest bowiem odszyfrowywaniem boskiego kodu. Ujawnianie się Boga pozostaje zatem samo w sobie zakryte dotąd, dopóki oko wiary na nim nie spocznie. I to jest ów drugi aspekt.

Bezsprzecznie, jednym z takich miejsc – w świadomości Polaków – jest *Skalka*, jako sanktuarium i panteon narodu. *Sanktuarium*, gdyż naznaczone jest przede wszystkim osobą i dziełem św. Stanisława (1039-1079), Biskupa i Męczennika. Na tym miejscu padł on pod królewskim mieczem Bolesława Śmiałego, broniąc wartości młodego – tak chrześcijaństwem jak i swoją bytnością w europejskiej cywilizacji łacińskiej – państwa. *Panteon*, gdyż w kościele podziemnym znajdująca się nekropolia kryje doczesne szczątki wielkich duchem i umysłem, którzy nie tylko w czasach ciemnej nocy zaborów nutą, pędzłem, piórem rzeźbili i utrwali polską tożsamość. W tym narodowym panteonie znajdują się sarkofagi J. Długosza, W. Pola, L. Siemieńskiego, T. Le-nartowicza, A. Asnyka, J. I. Kraszewskiego, H. Siemiradzkiego, J. Malczewskiego, St. Wyspiańskiego, K. Szymanowskiego, L. Solskiego, T. Banachiewicza. Dlatego *Skalka*, będąca przedłużeniem królewskiego Zamku i Katedry na Wawelu, okazuje się być wielkim dziedzictwem narodowym, wyrażającym się w tysiącletniej historii i kulturze, tworzonej przez ludzi nieprzeciętnej świętości i talentu.

Kanonizacja Stanisława swoją pierwszorzędną przyczynę posiada w świętości Jego życia, zwieńczonego męczeństwem. Tę świętość potwierdziła Opatrzność Boża wieloma niezwykłymi wydarzeniami, które w chrześcijańskiej świadomości wiary skłaniają do przyzywania potężnego i skutecznego orędownictwa tego niebieskiego Patrona, jawiącego się nie tylko jako obrońca ładu moralnego, godności i wartości każdego człowieka, ale też jako Patrona całej naszej Ojczyzny. Ufność w jego orędownictwo potwierdzają liczne *opera artis*, obrazujące bogate treści jego wciąż żywego kultu,

---

początkowo jako patrona Krakowa, lecz już pierwszy książę, który po kanonizacji zasiadł na tronie zwierzchniczym, przyjął Stanisława za patrona państwa. Dowodem tego jest majestatyczna pieczęć Leszka Czarnego (1279-1289). Niech zatem rocznica wyniesienia na ołtarze nieustraszonego Biskupa będzie okazją do wzmożenia wobec niego naszej czci.

W tym miejscu nie wolno pominąć i tego faktu, iż obecny papież, Jan Paweł II, jako biskup Krakowa był 69-tym następcą świętego Stanisława. Warto pamiętać, że głównym powodem pierwszej, przełomowej wizyty Ojca Świętego do Polski w 1979 r. była 900. rocznica śmierci jego Poprzednika. Właśnie na *Skatce* miało miejsce jego historyczne spotkanie ze światem nauki, kultury i sztuki oraz z młodzieżą studencką. Nie godzi się również pokryć milczeniem i tego, że nie kto inny, jak ówczesny arcybiskup Krakowa, ks. kard. Karol Wojtyła, szczególnie od milenijnego roku 1966, ożywił i podniósł do dzisiejszej rangi *Procesje Stanisławowskie z Wawelu na Skatkę*. Tym samym na trwałe wszedł w cały poczet polskich pomazańców Bożych, pielgrzymujących do miejsca męczeństwa świętego krakowskiego Biskupa.

Przedkładany Państwu do rąk kolejny tom wydawnictwa Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego *Peregrinus Cracoviensis*, poświęcony *Skatce* jako sanktuarium i panteonu narodu, ukazuje się z okazji 750. rocznicy kanonizacji świętego Stanisława. Kanonizacji tego pierwszego Polaka dokonał papież Innocenty IV w Asyżu w dniu 8 września 1253 r. Stąd publikacja niniejsza staje się wartościowym literackim i naukowym przyczynkiem do całości obchodów w obecnym 2003 roku, ogłoszonym na *Skatce* „*Rokiem Stanisławowskim*”. Niech ten czas, połączony z nawiedzeniem szczególnego miejsca, jakim jest *Skatka*, posłuży do ożywienia naszego szacunku wobec twórców kultury narodowej, a jeszcze bardziej – naszej czci wobec św. Stanisława, Patrona Polski.

o. dr hab. Andrzej Napiórkowski OSPPE
przeor klasztoru paulinów Na *Skatce*